

Cat. B

Het examen kan verschillen naargelang het gewest waar het examen doorgaat. Om het examen goed te laten verlopen, is het belangrijk dat u de juiste informatiebrochure raadpleegt.

Het rijbewijs B laat toe volgende voertuigen te besturen:

- auto's met een maximale toegelaten massa van ten hoogste 3.500 kg en ontworpen en gebouwd voor het vervoer van ten hoogste 8 passagiers, de bestuurder niet meegerekend. Aan de auto's van deze categorie kan een aanhangwagen met een maximale toegelaten massa van ten hoogste 750 kg worden gekoppeld;
- een samenstel, bestaande uit een trekkend voertuig van de categorie B en een aanhangwagen met een maximale toegelaten massa van meer dan 750 kg, mits de maximale toegelaten massa van dit samenstel niet meer dan 3.500 kg bedraagt.

Het rijbewijs B, sinds ten minste twee jaar afgegeven, laat toe voertuigen van de categorie A1 te besturen op voorwaarde dat de houder ten minste 4 uur praktijkonderricht via een erkende rijsschool heeft gevolgd en dat de code 372 bij de categorie B wordt vermeld.

Het rijbewijs B, laat toe driewielers van de categorie A te besturen op voorwaarde dat de houder minstens 21 jaar oud is en ten minste 4 uur praktijkonderricht via een erkende rijsschool heeft gevolgd en dat de code 373 bij de categorie B wordt vermeld.

Bent u geslaagd voor het theorie-examen?

Dan kan u kiezen uit volgende rijopleidingen...

De **minimumleeftijd** voor het behalen van een rijbewijs B is **18 jaar**.

VOORLOPIG RIJBEWIJS	18 MAANDEN	36 MAANDEN
<u>PRAKTIJKLESSEN</u>	min. 20 uur praktijkles bij een erkende rijsschool	6 uur basisopleiding <u>mogelijk</u>
<u>MINIMUMLEEFTIJD</u>	18 jaar	17 jaar
<u>STAGE</u>	zonder begeleider	met begeleider
<u>MINIMUMDUUR STAGE</u>	3 maanden	3 maanden
<u>MAXIMUMDUUR STAGE</u>	18 maanden	36 maanden

- U mag **niet rijden in het buitenland** onder dekking van een voorlopig rijbewijs.
- Het theorie-examen voor de categorie B is **niet geldig** voor het bekomen van een (voorlopig) rijbewijs van de categorie AM, A1, A2 of A.
- Het voorlopig rijbewijs van de categorie B **laat niet toe** een voertuig van de categorie AM, A1, A2 of A te besturen.

Meer inlichtingen over de praktische rijopleiding en het praktijkexamen vindt u op de volgende bladzijden. Lees deze aandachtig. Raadpleeg eveneens onze website www.goca.be

> De praktische rijopleiding

	VOORLOPIG RIJBEWIJS 18 MAANDEN 	VOORLOPIG RIJBEWIJS 36 MAANDEN
<u>PRAKTIJKLESSEN</u>	U volgt minimum 20 uur praktijklessen in een erkende rijsschool vóór de stageperiode (deze praktijklessen kan u eventueel aanvatten vooraleer geslaagd te zijn voor het theorie-examen en vanaf 17 jaar). De erkende rijsschool geeft u een "Bekwaamheidsattest" wanneer zij u bekwaam acht alleen te rijden.	U bent niet verplicht praktijklessen te volgen . Indien gewenst, kan bij de erkende rijsschool of bij een zelfstandig gebrevetteerde instructeur wel een basisopleiding van 6 uur praktijkonderricht gevolgd worden.
<u>AFGIFTE VOORLOPIG RIJBEWIJS</u>	Met de volgende formulieren kan u vanaf 18 jaar en na geslaagd te zijn voor het theorie-examen een voorlopig rijbewijs 18m. afhalen bij uw gemeentebestuur : - "Aanvraag om een voorlopig rijbewijs 18m." - "Bekwaamheidsattest"	Met het volgende formulier kan u vanaf 17 jaar en na geslaagd te zijn voor het theorie-examen een voorlopig rijbewijs 36m. afhalen bij uw gemeentebestuur : - "Aanvraag om een voorlopig rijbewijs 36m."
	<p>Het formulier "Aanvraag om een voorlopig rijbewijs" laat niet toe te rijden. U moet houder en drager zijn van een voorlopig rijbewijs. !</p>	
<u>STAGE</u>	De stageperiode of m.a.w. de geldigheid van uw voorlopig rijbewijs bedraagt 18 maanden .	De stageperiode of m.a.w. de geldigheid van uw voorlopig rijbewijs bedraagt 36 maanden .
<u>PROEF OP DE OPENBARE WEG</u>	Ten vroegste na 3 maanden stage kan u de proef op de openbare weg afleggen in het examencentrum ofwel met uw eigen voertuig (uw begeleidende persoon* vergezelt u) ofwel met het voertuig van de erkende rijsschool (de instructeur vergezelt u).	Ten vroegste na 3 maanden stage en vanaf 18 jaar kan u de proef op de openbare weg afleggen in het examencentrum ofwel met uw eigen voertuig (uw begeleider of een zelfstandig gebrevetteerde instructeur vergezelt u), ofwel met een lesvoertuig van een zelfstandig gebrevetteerde instructeur (de gebrevetteerde instructeur vergezelt u), ofwel met het voertuig van de erkende rijsschool (de instructeur vergezelt u).
<u>GOCA-RISK PERCEPTION TEST</u>	Deze computertest legt u in principe af net voor de proef op de openbare weg , ten vroegste na 3 maanden stage. Het resultaat op deze test wordt automatisch opgeteld bij het resultaat van de proef op de openbare weg. Beide onderdelen moeten worden afgelegd om te kunnen slagen voor het praktijkexamen met het oog op het behalen van het rijbewijs B.	
<u>HERKANSEN</u>	Indien u niet geslaagd bent voor het praktijkexamen, moet u zowel de proef op de openbare weg als de GOCA-Risk Perception Test opnieuw afleggen. Na tweemaal opeenvolgend niet slagen voor het praktijkexamen kan u uw praktijkexamen slechts afleggen na minimum 6 uur praktijkonderricht bij een erkende rijsschool .	
<u>GELDIGHEID</u>	Na het vervallen van de geldigheid (18 maanden) van uw voorlopig rijbewijs, kan u uw praktijkexamen slechts afleggen en uw scholing slechts voortzetten met een erkende rijsschool na het volgen van minimum 6 uur praktijkonderricht .	Na het vervallen van de geldigheid (36 maanden) van uw voorlopig rijbewijs, kan u uw praktijkexamen slechts afleggen en uw scholing slechts voortzetten met een erkende rijsschool na het volgen van minimum 6 uur praktijkonderricht .
<p>* De begeleidende persoon moet ingeschreven zijn in België en houder en drager zijn van een identiteitsdocument, afgegeven in België. Hij moet, sedert ten minste 8 jaar, houder en drager zijn van een Belgisch of Europees rijbewijs geldig voor het besturen van het voertuig waarmee het praktijkexamen wordt afgelegd (de bestuurder die enkel een speciaal aan zijn handicap aangepast voertuig mag besturen, mag niet als begeleidende persoon bij het praktijkexamen optreden). De begeleidende persoon mag niet vervallen zijn, of mag gedurende de laatste 3 jaar niet vervallen geweest zijn, van het recht om een motorvoertuig te besturen en moet voldaan hebben aan de examens en onderzoeken die hem eventueel door de rechter zijn opgelegd.</p>		

> Autorijden tijdens de stageperiode

Voorlopig rijbewijs 18m. en 36m.

- Als houder van een **geldig** voorlopig rijbewijs 18 maanden of 36 maanden, kan u tijdens de stageperiode **éénmaal van scholingsmethode veranderen** en een voorlopig rijbewijs van het andere model aanvragen. In dit geval bent u onderworpen aan alle voorwaarden van de nieuw gekozen scholingsmethode. De stageperiode die gevolgd werd onder dekking van het vorige voorlopig rijbewijs, wordt in aanmerking genomen.
- De praktijklessen zijn **3 jaar geldig**.
- Op **vrijdag, zaterdag, zondag, op de vooravond van wettelijke feestdagen en op wettelijke feestdagen zelf** is het u niet toegestaan het voertuig te besturen **van 22 uur tot 6 uur 's anderendaags**.
- Het **reglementaire L-teken** moet achteraan op het voertuig zijn aangebracht.
- U mag geen commercieel goederenvervoer verrichten en geen aanhangwagen trekken.

VOORLOPIG RIJBEWIJS 18M.

- U mag **alleen** rijden.
- U mag vergezeld zijn van ten hoogste 2 personen die beide moeten voldoen aan de volgende voorwaarden:
 - . ingeschreven zijn in België en houder en drager zijn van een identiteitsdocument, afgegeven in België;
 - . sedert ten minste 8 jaar houder en drager zijn van een Belgisch of Europees rijbewijs geldig om een voertuig van de categorie B te besturen (de bestuurder die enkel een speciaal aan zijn handicap aangepast voertuig mag besturen, mag niet als begeleidende persoon bij de scholing optreden);
 - . niet vervallen zijn of, gedurende de laatste 3 jaar niet vervallen geweest zijn, van het recht om een motorvoertuig te besturen en voldaan hebben aan de examens en onderzoeken die hem eventueel door de rechter zijn opgelegd.
- U mag **geen andere passagier** meenemen.

Tijdens het praktijkexamen dient u vergezeld te zijn van een **begeleidende persoon** die voldoet aan de hierboven vermelde voorwaarden. **!**

- U kan slechts praktijkexamens afleggen tijdens de **geldigheidsduur van het theorie-examen** (3 jaar vanaf de datum waarop u voor het theorie-examen bent geslaagd, voorbeeld: als u slaagt op 15/01/2015, is uw geslaagde theorie-examen geldig tot en met 14/01/2018). **!**
- Hou er rekening mee dat de **geldigheid van uw voorlopig rijbewijs** beperkt is (18 of 36 maanden). Het kan in geen geval worden verlengd.
- U kan slechts een **nieuw voorlopig rijbewijs** voor dezelfde categorie van voertuigen bekomen **na een verloop van 3 jaar**, te rekenen vanaf de einddatum van het laatst bekomen voorlopig rijbewijs (uitgezonderd de opheffing van de vermelding 'automatisch' of 'code 78').
- Maak **tijdig een afspraak** voor het praktijkexamen (bij voorkeur 6 weken op voorhand).

VOORLOPIG RIJBEWIJS 36M.

- U dient **steeds vergezeld te zijn van een begeleider** die vermeld staat op uw voorlopig rijbewijs. Er mogen twee begeleiders worden voorzien.
Wij kunnen het belang van de keuze van begeleider niet genoeg benadrukken. Deze persoon, die van u een goede en veilige bestuurder zal maken, dient naast een uitstekende kennis van het verkeersreglement ook over een ruime rijervaring te beschikken. Een goede lesgever vormt een goede leerling; een ernstige opleiding geeft u maximumwaarborgen voor een succesvol resultaat.
- U mag enkel begeleid worden door de ene of de andere of door uw beide begeleiders en/of door een **zelfstandig gebrevetteerde instructeur** met uitsluiting van alle andere passagiers.
- De begeleider moet vooraan in het voertuig plaatsnemen.

Uw begeleider moet aan de volgende voorwaarden voldoen:

- ingeschreven zijn in België en houder en drager zijn van een identiteitsdocument, afgegeven in België;
- sedert ten minste 8 jaar houder en drager zijn van een Belgisch of Europees rijbewijs geldig om een voertuig van de categorie B te besturen (de bestuurder die enkel een speciaal aan zijn handicap aangepast voertuig mag besturen, mag niet als begeleider bij de scholing optreden, behalve indien de kandidaat aan dezelfde handicap lijdt en eveneens een speciaal aan deze handicap aangepast voertuig bestuurt);
- niet vervallen zijn of, gedurende de laatste 3 jaar niet vervallen geweest zijn, van het recht om een motorvoertuig te besturen en voldaan hebben aan de examens en onderzoeken die hem eventueel door de rechter zijn opgelegd;
- behalve voor dezelfde kandidaat, niet op een ander voorlopig rijbewijs als begeleider vermeld geweest zijn binnen het jaar vóór de datum van afgifte van uw voorlopig rijbewijs. Dit verbod is niet van toepassing voor de begeleiding van eigen kinderen, kleinkinderen, zussen, broers of pleegkinderen of die van zijn/haar wettelijke partner.

Stagevoertuig voorlopig rijbewijs 36m.

- Naast de gewone achteruitkijkspiegel moet zich binnen in het voertuig een **tweede achteruitkijkspiegel** bevinden die de begeleider in staat stelt voldoende zicht te hebben op het verkeer achter en links. De oorspronkelijk aangebrachte of bijgeplaatste spiegels, die zich achteraan op de zonneklep bevinden, maken dit niet mogelijk en kunnen daarom ook niet aanvaard worden. Als het gaat om een voertuig met een gesloten koetswerk, moet het voertuig voorzien zijn van **rechterbuitenspiegels**.

> Het praktijkexamen

Het praktijkexamen bestaat uit de GOCA-Risk Perception Test (1) en een proef op de openbare weg (2). Beide onderdelen moeten worden afgelegd om te kunnen slagen voor het praktijkexamen met het oog op het behalen van het rijbewijs B.

1. GOCA-RISK PERCEPTION TEST

Deze test gaat na of u de verschillende potentiële gevaren op de weg tijdig kan herkennen en correct kan inschatten. Noch de reactietijd, noch de kennis van de wegcode worden beoordeeld.

Deze test bestaat uit kortfilmmpjes, opgenomen in het dagelijks verkeer, vanuit een bestuurdersperspectief met eveneens zicht op de snelheidsmeter, de richtingaanwijzers, de binnenspiegel en buitenspiegels. De aanwezigheid van de verschillende spiegels zullen u verplichten om uw aandacht te verdelen, gericht te kijken en de mogelijke risico's in te schatten betreffende de andere weggebruikers voor, achter of aan de zijkant van het voertuig.

U start met **2 oefenfilmmpjes** en legt aansluitend de test af die bestaat uit **5 kortfilmmpjes**. Op het einde van het kortfilmpje krijgt u de vraag "Wat heb je gezien?" met 4 antwoordmogelijkheden. **Er zijn meerdere (minimum 1 en maximum 3) goede antwoorden mogelijk.**

Voor ieder correct door u aangevinkt antwoord krijgt u 1 punt; voor ieder fout door u aangevinkt antwoord wordt 1 punt afgetrokken; voor ieder correct antwoord dat u niet aangevinkt heeft krijgt u 0 punten.

Deze test is een onderdeel van elk praktijkexamen van de categorie B. Het resultaat op deze test wordt automatisch opgeteld bij het resultaat van de proef op de openbare weg.

2. PROEF OP DE OPENBARE WEG

HET EXAMENVOERTUIG

De proef op de openbare weg kan enkel doorgaan wanneer het voertuig voorzien is van:

- 4 wielen en ten minste 3 plaatsen;
- een L-teken (tenzij voertuig van de erkende rijsschool);
- een cabine;
- veiligheidsgordels;
- hoofdsteunen vooraan (indien er hoofdsteunen achteraan aanwezig zijn in het voertuig, mogen deze niet worden verwijderd vóór het starten van het praktijkexamen).

Het voertuig moet een snelheid van **100 km/u** kunnen bereiken op horizontale weg.

GELDIGHEID VAN HET RIJBEWIJS

Indien het voertuig waarmee u de proef op de openbare weg aflegt, uitgerust is met een automatische schakeling, zal de geldigheid van uw rijbewijs beperkt worden tot het besturen van gelijkaardige voertuigen door de vermelding 'automatisch' of 'code 78'. Worden beschouwd als voertuigen met automatische schakeling: elk voertuig dat niet uitgerust is met een koppelingspedaal.

Indien u nadien de opheffing van de vermelding 'automatisch' of 'code 78' op uw rijbewijs wenst te bekomen, moet u een nieuw praktijkexamen (de GOCA-Risk Perception Test en een proef op de openbare weg) afleggen met een voertuig uitgerust met een handbediende schakeling. De scholing zal in dit geval dienen te gebeuren via de erkende rijsschool (minimum 2 uur) of onder dekking van een voorlopig rijbewijs model 3, hetwelk u onmiddellijk kan bekomen bij het gemeentebestuur op voorlegging van uw huidige rijbewijs B.

Om toegelaten te worden tot de proef op de openbare weg moet het voertuig **technisch** en **administratief** in orde zijn. Het examen-voertuig moet de uitvoering van de voorafgaande controles en de manoeuvres toelaten, zoals omschreven in deze brochure.

Voor een kandidaat, houder van een **voorlopig rijbewijs 36 maanden**:

- dient het examenvoertuig uitgerust te zijn met een **tweede achteruitkijkspiegel** binnenin het voertuig. De oorspronkelijk aangebrachte spiegeltjes die zich achteraan op de zonneklep bevinden, worden niet aanvaard. Indien het gaat om een voertuig met gesloten koetswerk, moet het voertuig voorzien zijn van **rechterbuitenspiegels** (één voor de kandidaat en één voor de begeleider);
- mag het examenvoertuig voorzien zijn van een dubbele bediening, op voorwaarde dat de **vereiste geluidssignalisatie eveneens aanwezig en functioneel** is;
- dient het examenvoertuig niet verplicht uitgerust te zijn met een parkeerrem die bereikbaar is voor de begeleider.

De voertuigen die uitgerust zijn met peilmeters voor de vloeistoffen op het dashboard, zullen toegelaten worden. In dit geval zal u in staat moeten zijn om de gevraagde indicator op het dashboard aan te duiden.

Speciaal aangebrachte tekens om u te helpen tijdens het examen, verhinderen het afleggen van de proef op de openbare weg.

De proef op de openbare weg mag niet afgenomen worden met een voertuig met handelaarsplaat, proefrittenplaat of transitplaat van korte duur, noch met een voertuig ingeschreven als oldtimer.

De tijdelijke kentekenplaten van lange duur, ook wel internationale kentekenplaten genoemd, zijn wél toegelaten (o.a. kentekenplaten voor Shape en NAVO). Buitenlandse nummerplaten zijn in sommige gevallen ook toegelaten. Indien u de proef op de openbare weg wenst af te leggen met een dergelijk voertuig, **gelieve dan het examen centrum hiervan op de hoogte te brengen** bij het maken van de afspraak voor de proef op de openbare weg.

Voertuigen uitgerust met spijkerbanden worden niet toegelaten. **Parkeerhulpsystemen, camera's en prisma's** bedoeld om u te helpen bij de manoeuvres zijn wel toegelaten. De hulpsystemen moeten origineel op het voertuig voorzien zijn.

Het voertuig moet in voldoende **nette staat** zijn.

Elektrische voertuigen worden eveneens toegelaten indien zij voldoen aan bovenstaande bepalingen.

Het document heeft een geldigheidsduur van 12 maanden en het praktijkexamen kan ten vroegste na 1 maand stageperiode afgelegd worden. Tijdens de stageperiode dient u steeds vergezeld te zijn van een begeleider.

AFSPRAAK

De GOCA-Risk Perception Test dient als onderdeel van het praktijkexamen in principe net voor de proef op de openbare weg te worden afgelegd.

Opgelet: beide onderdelen van het praktijkexamen, m.n. de GOCA-Risk Perception Test en de proef op de openbare weg moeten in hetzelfde examen­centrum afgelegd worden.

Indien de proef op de openbare weg afgelegd wordt met het voertuig van de erkende rij­school: de rij­school zal voor u een afspraak maken voor het praktijkexamen.

Indien de proef op de openbare weg afgelegd wordt met uw eigen voertuig: voor het afleggen van de proef op de openbare weg dient u **voorafgaandelijk een afspraak** te maken.

U kan hieromtrent inlichtingen inwinnen bij het examen­centrum.

Het examen­centrum mag de voorafbetaling van de retributie vragen vooraleer de afspraak vast te leggen.

In uw eigen belang wordt u verzocht **tijdig** en bij voorkeur **6 weken op voorhand** een afspraak te maken voor het praktijkexamen. Hou er rekening mee dat afspraken voor eventuele herkansingen mogelijk moeten blijven binnen de geldigheid van uw voorlopig rijbewijs.

Indien op de afgesproken dag de **weersomstandigheden** slecht zijn (mist of sneeuwval die de zichtbaarheid tot minder

dan 100 m beperken) of de wegen niet berijdbaar zijn (sneeuw, ijzel), neem dan, vooraleer u thuis vertrekt, contact op met het examen­centrum. Zo verneemt u of de proef op de openbare weg al dan niet volledig doorgaat en kunnen de nodige maatregelen worden getroffen.

Wanneer u **het Nederlands niet machtig bent**, kunt u het praktijkexamen afleggen, bijgestaan door een beëdigde tolk voor de talen Frans, Duits of Engels.

Wanneer u en/of uw begeleider of begeleidende persoon administratief niet in orde zijn en/of uw voertuig administratief en/of technisch niet in orde is, zal u voor een volgende afspraak een retributiebijslag worden aangerekend.

Wanneer u zich niet heeft aangemeld voor de proef op de openbare weg waarvoor u bent ingeschreven en het examen­centrum niet heeft verwittigd ten minste 2 volledige werkdagen voor de dag van de proef, de zaterdag niet inbegrepen, zal u voor een volgende afspraak een retributiebijslag aangerekend worden (vb. indien u dinsdag een afspraak heeft, dient u deze afspraak ten laatste op donderdag van de voorgaande week te annuleren).

In geval van overmacht kan de toelating tot terugbetaling van de retributiebijslag verleend worden door de bevoegde overheid. Voor meer informatie: www.goca.be

Voor te leggen documenten op het ogenblik van de GOCA-Risk Perception Test

Indien u houder bent van een geldig voorlopig rijbewijs:

- . uw geldige **identiteitsdocument***;
- . uw nog geldige **voorlopig rijbewijs** (afgegeven sinds meer dan 3 maanden);
- . als u al ten minste tweemaal niet geslaagd bent, het **bewijs**** dat u de voorgeschreven opleiding heeft gevolgd na de tweede mislukking;
- . het **betalingsbewijs** van de retributie (bij voorafbetaling).

Indien u geen houder bent van een geldig voorlopig rijbewijs:

- . uw geldige **identiteitsdocument***;
- . het **getuigschrift van praktijkonderricht***, afgegeven door een erkende rij­school als bewijs dat u de voorgeschreven opleiding heeft gevolgd na het vervallen van de geldigheid van uw voorlopig rijbewijs en een **attest**, afgegeven door uw gemeente­bestuur, waaruit blijkt dat u een scholing van ten minste 3 maanden heeft gevolgd onder dekking van een voorlopig rijbewijs;
- . als u al ten minste tweemaal niet geslaagd bent, het **bewijs*** dat u de voorgeschreven opleiding heeft gevolgd na de tweede mislukking;
- . het **betalingsbewijs** van de retributie (bij voorafbetaling).

Voor te leggen documenten op het ogenblik van de proef op de openbare weg

Indien u houder bent van een geldig voorlopig rijbewijs en de proef op de openbare weg aflegt met een eigen voertuig:

- . uw geldige **identiteitsdocument***;
- . uw nog geldige **voorlopig rijbewijs** (afgegeven sinds meer dan 3 maanden);
- . als u al ten minste tweemaal niet geslaagd bent, het **bewijs*** dat u de voorgeschreven opleiding heeft gevolgd na de tweede mislukking;
- . het nog geldige **verzekeringsbewijs** inzake de burgerlijke aansprakelijkheid voor het voertuig waarmee u zich aanbiedt (groene kaart – Internationaal verzekeringsbewijs);
- . het **inschrijvingsbewijs** van het voertuig waarmee u zich aanbiedt;
- . het groene, nog geldige **keuringsbewijs** van het voertuig waarmee u zich aanbiedt (indien het voertuig onderworpen is aan een technische keuring);
- . het Belgische of Europese **rijbewijs van de begeleider of begeleidende persoon**, geldig voor het besturen van het voertuig waarmee het praktijkexamen wordt afgelegd;
- . het geldige **identiteitsdocument**, afgegeven in België, van de **begeleider of begeleidende persoon**;
- . het **betalingsbewijs** van de retributie (bij voorafbetaling).

Indien u beroep heeft gedaan op een erkende rij­school:

- . uw geldige **identiteitsdocument***;
- . uw nog geldige **voorlopig rijbewijs** (afgegeven sinds meer dan 3 maanden) of het **getuigschrift van praktijkonderricht***, afgegeven door een erkende rij­school als bewijs dat u de voorgeschreven opleiding heeft gevolgd na het vervallen van de geldigheid van uw voorlopig rijbewijs en een **attest**, afgegeven door uw gemeente­bestuur, waaruit blijkt dat u een scholing van ten minste 3 maanden heeft gevolgd onder dekking van een voorlopig rijbewijs;
- . als u al ten minste tweemaal niet geslaagd bent, het **bewijs*** dat u de voorgeschreven opleiding heeft gevolgd na de tweede mislukking;
- . het **betalingsbewijs** van de retributie (bij voorafbetaling).

* Voor meer details, raadpleeg volgende link naar de website van de Federale Overheidsdienst Mobiliteit en Vervoer: http://mobilit.belgium.be/sites/default/files/hoofdstuk_03_toepassingsveld_0.pdf, op pagina's 15 t.e.m. 19.

** Dit document, afgegeven door een erkende rij­school, moet eveneens worden voorgelegd aan uw gemeente­bestuur om een rijbewijs te kunnen bekomen. U dient dit dan ook zorgvuldig te bewaren!

Het attest van aangifte van verlies, van diefstal of van beschadiging/ vernietiging van een identiteitskaart van Belg of van een identiteitskaart voor vreemdeling wordt aanvaard. Het formulier "Aanvraag om een rijbewijs" zal echter door het examen­centrum worden bewaard en zal u enkel op vertoon van het **identiteitsdocument zelf worden overgemaakt**. Een **paspoort** wordt niet aanvaard. Van geen enkel document wordt een fotokopie aanvaard.

RETRIBUTIES

Raadpleeg hiervoor onze website www.goca.be

VERLOOP VAN DE PROEF OP DE OPENBARE WEG

Tijdens de proef op de openbare weg zal de examinator nagaan of u werkelijk uw voertuig beheerst en of u het verkeersreglement in de praktijk toepast.

U mag slechts vergezeld zijn van één persoon. Indien u houder bent van een voorlopig rijbewijs 18m. en de proef op de openbare weg met uw eigen voertuig aflegt, dient u vergezeld te zijn van een begeleidende persoon.

Een persoon die reeds de functie heeft van beëdigde vertaler tijdens de proef op de openbare weg, mag niet optreden als begeleidende persoon.

U voert volgende manoeuvres uit:

❶ Voorafgaande controles

Het manoeuvre "Voorafgaande controles" werd opgesplitst in drie delen:

- 1.1. Voorzorgen
- 1.2. Instellingen
- 1.3. Controles:
 - Systematische controles
 - Steekproefsgewijze controles

U zal 2 van de volgende 3 door lottrekking gekozen manoeuvres in beweging moeten uitvoeren:

- ❶ Keren in een smalle straat
- ❷ In rechte lijn achteruit rijden
- ❸ A. Evenwijdig ten opzichte van de weg rechts parkeren tussen twee voertuigen
B. Evenwijdig ten opzichte van de weg links parkeren tussen twee voertuigen
C. Loodrecht ten opzichte van de weg vooruit in een vak parkeren
D. Loodrecht ten opzichte van de weg achteruit in een vak parkeren

Voor de uitvoering van de steekproefsgewijze controles die

de opening van de motorkap niet vereisen, beschikt u over 1 minuut 30 seconden. Voor de uitvoering van de steekproefsgewijze controles die de opening van de motorkap wel vereisen, beschikt u over 2 minuten 30 seconden.

Men verwacht van de begeleider of begeleidende persoon dat hij nagaat of de motorkap goed gesloten is alvorens te vertrekken.

De computer kiest voor u uw verplichte doorgangspunten.

De examinator geeft aanduidingen omtrent de te volgen weg behalve tijdens het onderdeel "Zelfstandig rijden" (meer uitleg vindt u op pagina 11 van deze brochure). Zolang hij niets zegt, volgt u de rijbaan waarop u zich bevindt. Wanneer u van richting moet veranderen, naar links of naar rechts, zal de examinator dit tijdig melden op de volgende wijze: "Aan het volgende kruispunt links/rechts afslaan".

De examinator zal u nooit in een valstrik lokken.

Uw instructeur, uw begeleider of de begeleidende persoon mag in geen geval aanduidingen of richtlijnen geven, de ruitenwissers, de ontgooier, de ontwaseming of de verwarming aanzetten, tekens geven, of de voorruit aan zijn kant proper maken. Indien hij tijdens de proef tussenkomt, is de examinator verplicht het examen stop te zetten. Tevens mag hij, op straffe van stopzetting van het examen, de aanduidingen van de examinator niet herhalen of er commentaar bij geven.

Tijdens de proef mag u, om uw zichtbaarheid (voor u, achter u of opzij) te verbeteren, steeds op reglementaire wijze stoppen en bijvoorbeeld de ruiten proper maken of de achteruitkijkspiegels beter richten.

Indien u niet voldoende deelneemt aan het verkeer, kan de examinator uw proef op de openbare weg niet beoordelen.

Elke afwijking van de gegeven richtlijnen zal in rekening gebracht worden voor de eindbeoordeling van de proef op de openbare weg.

❶ GEDETAILEERDE BESCHRIJVING VAN HET MANOEUVRE "VOORAFGAANDE CONTROLES"

>> 1. Voorzorgen

Dit gedeelte wordt uitgevoerd tijdens één van de volgende manoeuvres: "Evenwijdig ten opzichte van de weg links/rechts parkeren tussen twee voertuigen" of "Loodrecht ten opzichte van de weg vooruit/achteruit in een vak parkeren". Indien u geen van deze manoeuvres moet uitvoeren, zal de examinator u op een ander tijdstip van het praktijkexamen vragen om dit gedeelte uit te voeren.

Wanneer u aangeeft dat u goed opgesteld staat, zal de examinator u vragen om:

- de motor van het voertuig stil te leggen
- uit het voertuig te stappen rekening houdend met de situatie waarin u zich bevindt
- opnieuw in het voertuig te stappen rekening houdend met de situatie waarin u zich bevindt.

Eenmaal plaatsgenomen, geeft de examinator de richtlijnen om het examen verder te zetten.

Men verwacht dat u:

- de motor stillet en de parkeerrem opzet en/of een versnelling inschakelt
- de vensters en het schuifdak sluit
- in uw linkerachteruitkijkspiegel kijkt vooraleer u uw portier opent
- door de opening van uw portier kijkt alvorens dit volledig te openen, geen enkele bijzondere methode wordt vereist om het portier te openen
- uw voertuig op slot doet, indien het voertuig met centrale vergrendeling is uitgerust wordt het gebruik ervan toegelaten.

Als dit gedeelte wordt uitgevoerd tijdens het manoeuvre "Evenwijdig ten opzichte van de weg rechts parkeren tussen twee voertuigen", is het aangeraden om rond het voertuig te stappen met zicht op het aankomend verkeer gericht. Bij het uitstappen is het aangeraden om langs de achterkant van het voertuig te stappen. Wanneer u daarentegen instapt is het aangeraden om langs de voorkant van het voertuig te gaan.

>> 2. Instellingen

De examinerator verzoekt u om uit te leggen hoe u een correcte zithouding aanneemt en uw achteruitkijkspiegels correct instelt, en om uw veiligheidsgordel aan te doen.

Men verwacht dat u uitlegt hoe u:

- uw zitplaats in de goede positie plaatst
- de positie van uw zitplaats nagaat door uw koppelingspedaal in te drukken; uw been moet lichtjes gebogen zijn
- de helling van uw rugleuning nagaat door uw armen boven het stuur te houden; uw polsen moeten ter hoogte van het stuur komen

- de goede positie van de hoofdsteun nagaat; indien u het hoofd lichtjes naar achteren buigt, moet dit door de hoofdsteun worden ondersteund
- uw achteruitkijkspiegels instelt.

Men verwacht dat u uw veiligheidsgordel aandoet en, indien deze verstelbaar is, dat deze niet te hoog bij de hals komt, noch te laag, waardoor de armbewegingen verhinderd worden.

>> 3. Controles

In de mate waarin de technische controles van het voertuig uitgevoerd zijn, zal er steeds een deel van de controles gevraagd worden.

Het gaat om systematische controles:

- ontwaseming vooraan – ontvriezing achteraan
- gebruik van de lichten (dimlichten – grootlichten – mistlichten)
- geluidstoestel
- richtingaanwijzers
- stoplichten.

De examinerator zal aan u vragen om deze bedieningen systematisch één na één te gebruiken.

De computer kiest voor u één van de volgende steekproefsgewijze controles:

> Slijtage van de banden

De examinerator verzoekt u om aan te tonen waar u de slijtage van uw banden nagaat.

Men verwacht dat u uw wielen draait om het nakijken te vergemakkelijken, dat u daarna uitstapt en dat u de groeven die u nakijkt, aantoont. U bent niet verplicht, maar mag gebruik maken van de slijtage-indicatoren, aanwezig op sommige banden. De controle beperkt zich tot één voorwiel van het voertuig.

> Bandenspanning

De examinerator verzoekt u om aan te tonen hoe u de bandenspanning nagaat.

Men verwacht dat u aantoont waar het ventiel zich bevindt. Indien u enkel over een elektronisch systeem beschikt dat de bandenspanning op het dashboard aanduidt, verwacht men dat u op het dashboard toont waar de bandenspanningsmeter zich bevindt.

> Motorolie

De examinerator verzoekt u om aan te tonen hoe u het oliepeil van de motor nakijkt.

Men verwacht dat u de motorkap van uw voertuig opent en aanduidt waar zich de oliepeilstok bevindt. Vervolgens moet u de motorkap sluiten en er u van vergewissen dat deze goed gesloten is alvorens terug in te stappen. Men zal u niet vragen om het oliepeil effectief te controleren. Indien het voertuig niet uitgerust is met een niveaustok in het motorcompartiment, maar enkel met een elektronische oliepeilmeter op het dashboard, verwacht men dat u aantoont waar de oliepeilmeter zich bevindt.

> Remvloeistof

De examinerator verzoekt u om aan te tonen waar het remvloeistofreservoir zich bevindt.

Men verwacht dat u de motorkap van uw voertuig opent en aanduidt waar zich het niveau van de remvloeistof bevindt. Vervolgens moet u de motorkap sluiten en er u van vergewissen dat deze goed gesloten is alvorens terug in te stappen. Indien het voertuig niet uitgerust is met een niveaustok in het motorcompartiment, maar enkel met een elektronische remvloeistofmeter op het dashboard, verwacht men dat u aantoont waar de remvloeistofmeter zich bevindt.

> Koelvloeistof

De examinerator verzoekt u om aan te tonen waar u het niveau van de koelvloeistof controleert.

Men verwacht dat u de motorkap van uw voertuig opent en aanduidt waar zich het niveau van de koelvloeistof bevindt. Vervolgens moet u de motorkap sluiten en er u van vergewissen dat deze goed gesloten is alvorens terug in te stappen. Indien het voertuig niet uitgerust is met een niveaustok in het motorcompartiment, maar enkel met een elektronische koelvloeistofmeter op het dashboard, verwacht men dat u aantoont waar de koelvloeistofmeter zich bevindt.

> Product ruitenwissers

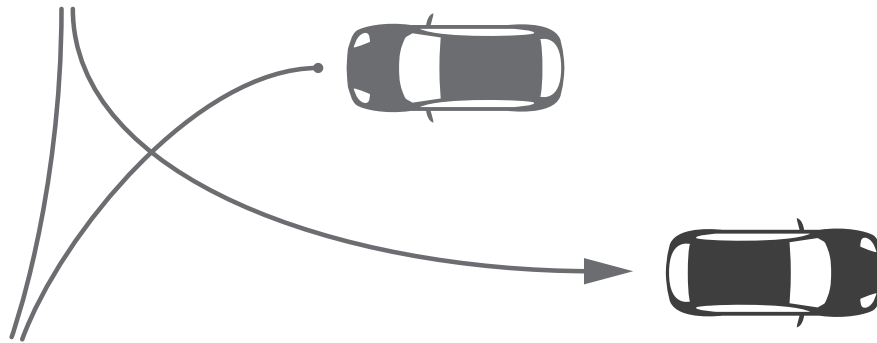
De examinerator verzoekt u om aan te tonen waar u het product voor de ruitenwissers toevoegt.

Men verwacht dat u de motorkap van uw voertuig opent en aanduidt waar zich het reservoir voor het product van de ruitenwissers bevindt. Vervolgens moet u de motorkap sluiten en er u van vergewissen dat deze goed gesloten is alvorens terug in te stappen.

Indien u één van de verwachte punten tijdens het manoeuvre niet uitvoert, of wanneer u dit niet correct uitvoert, dan weerhoudt de examinerator de fout.

> Manoeuvres in beweging

1 KEREN IN EEN SMALLE STRAAT

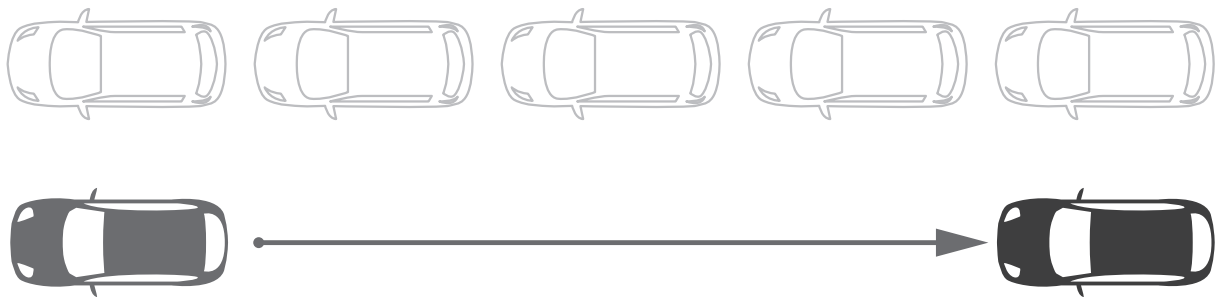

- U moet het voertuig keren in een straat, aangeduid door de examiner. De examiner mag een afstand afbakenen waarin u de plaats mag kiezen waar u zich gaat keren. U mag het manoeuvre vooruit of achteruit starten.
- U mag de volledige breedte van de rijbaan gebruiken, van bordsteen tot bordsteen. De parkeerplaatsen en bermen op gelijke hoogte als de rijbaan, mogen dus ook gebruikt

worden. Het gebruik van fietspaden, voetpaden en opritten van garages is echter niet toegelaten. U mag eveneens gedeeltelijk gebruik maken van zijstraten (T-kruispunt), wanneer er voldoende zicht op het verkeer is.

- Het manoeuvre is beëindigd, wanneer het voertuig opnieuw deelneemt aan het verkeer.

2 IN RECHTE LIJN ACHTERUIT RIJDEN

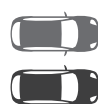

- Dit manoeuvre dient uitgevoerd te worden in een rustige straat.
- De examiner zal een object (auto, verkeersbord, ...) aanduiden waarlangs u zich mag positioneren om het manoeuvre te beginnen. De examiner zal eveneens een object aanduiden tot waar u achteruit moet rijden. De lengte van de afstand zal ongeveer 10 meter bedragen.
- U dient het manoeuvre op een continue wijze uit te voeren en u mag zich eenmaal herpositioneren.

- Indien tijdens dit manoeuvre een achterligger nadert, wordt er van de kandidaat verwacht dat hij een juiste houding aanneemt in functie van het rijgedrag van de achterligger. Indien de achterligger niet de mogelijkheid heeft om uit te wijken, zal de examiner u de instructie geven om terug vooruit te rijden of om u aan de kant te zetten indien mogelijk.

- Het manoeuvre is beëindigd wanneer het voertuig opnieuw deelneemt aan het verkeer.

Legende

Aanvang

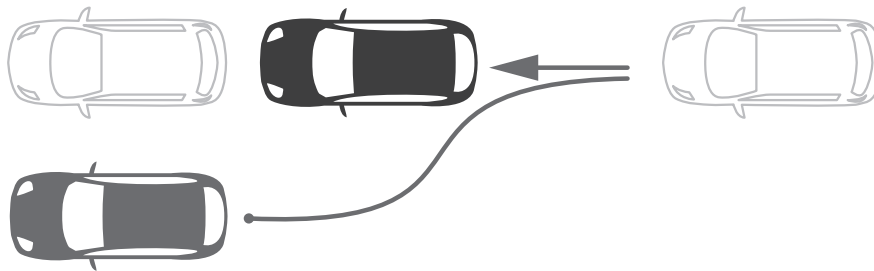
Eindpositie

Ander geparkeerd voertuig

Traject

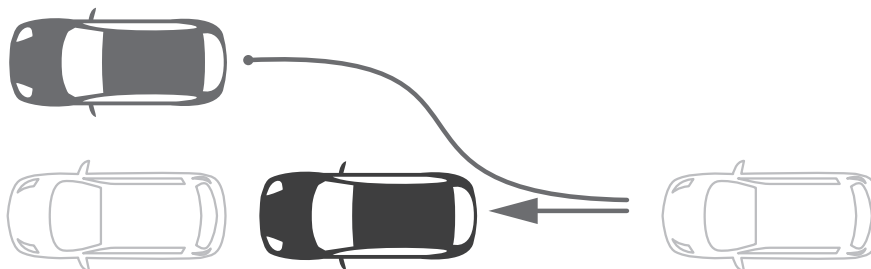
3 A. EVENWIJDIG TEN OPZICHTE VAN DE WEG RECHTS PARKEREN TUSSEN TWEE VOERTUIGEN

- Dit manoeuvre dient uitgevoerd te worden in een straat met rustig tot matig verkeer.
- U moet uw voertuig evenwijdig ten opzichte van de weg rechts parkeren* tussen twee geparkeerde voertuigen op de openbare weg. De examinator zal u de geparkeerde voertuigen aanwijzen. Tijdens het manoeuvre mag u de straatbegrenzing niet overschrijden (met uitzondering van de overbouw vooraan en achteraan).

- U stelt uw voertuig op naast het voertuig waarachter u moet parkeren, om het daarna achterwaarts te parkeren in een vloeiende S-beweging. U mag zich eenmaal herpositioneren.
- Hier kan de examinator vragen om het gedeelte "Voorzorgen" van het manoeuvre "Voorafgaande controles" uit te voeren.
- Het manoeuvre is beëindigd wanneer het voertuig opnieuw deelneemt aan het verkeer.

B. EVENWIJDIG TEN OPZICHTE VAN DE WEG LINKS PARKEREN TUSSEN TWEE VOERTUIGEN

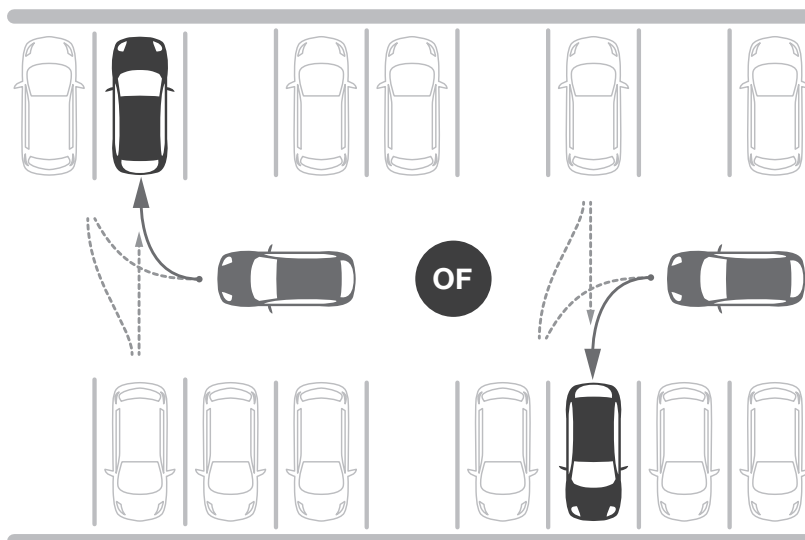
- Dit manoeuvre dient uitgevoerd te worden in een straat met eenrichtingsverkeer, met rustig tot matig verkeer.
- U moet uw voertuig evenwijdig ten opzichte van de weg links parkeren* tussen twee geparkeerde voertuigen op de openbare weg. De examinator zal u de geparkeerde voertuigen aanwijzen. Tijdens het manoeuvre mag u de straatbegrenzing niet overschrijden (met uitzondering van de overbouw vooraan en achteraan).

- U stelt uw voertuig op naast het voertuig waarachter u moet parkeren, om het daarna achterwaarts te parkeren in een vloeiende S-beweging. U mag zich eenmaal herpositioneren.
- Hier kan de examinator vragen om het gedeelte "Voorzorgen" van het manoeuvre "Voorafgaande controles" uit te voeren.
- Het manoeuvre is beëindigd wanneer het voertuig opnieuw deelneemt aan het verkeer.

* Parkeren mag in dit geval ook begrepen worden als een 'stilstand'. Hierdoor kan het manoeuvre uitgevoerd worden op een plaats waar het in normale omstandigheden verboden is te parkeren: garage, enz.

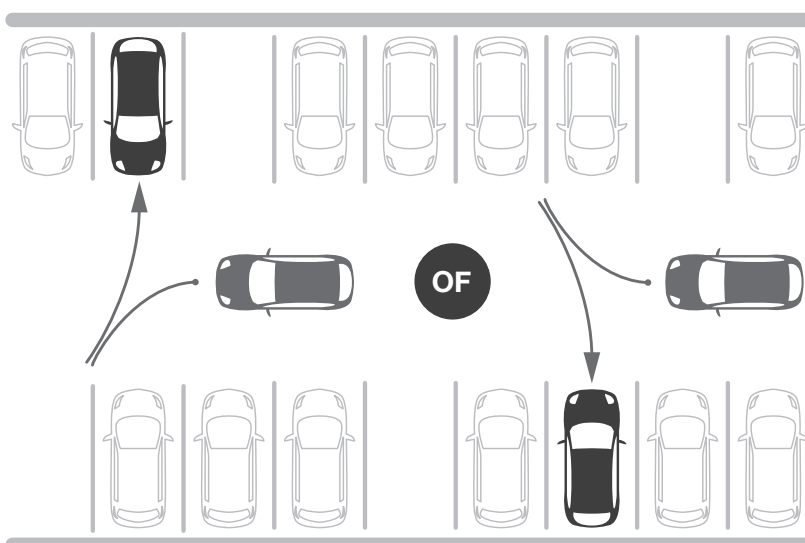
> Manoeuvres

C. LOODRECHT TEN OPZICHTE VAN DE WEG VOORUIT IN EEN VAK PARKEREN

- U moet uw voertuig vooruit parkeren in een parkeervak op een openbare plaats.* Minstens één voertuig staat naast het aangeduide parkeervak geparkeerd.
- U heeft de vrije keuze wat de opstelling van het voertuig betreft, zolang dit een voorwaarts parkeer-manoeuvre mogelijk maakt.
- U hoeft het manoeuvre niet in één beweging uit te voeren.
- Hier kan de examinator vragen om het gedeelte "Voorzorgen" van het manoeuvre "Voorafgaande controles" uit te voeren.
- Het manoeuvre is beëindigd wanneer het voertuig volledig in het parkeervak opgesteld staat.

D. LOODRECHT TEN OPZICHTE VAN DE WEG ACHTERUIT IN EEN VAK PARKEREN

- U moet uw voertuig achteruit parkeren in een parkeervak op een openbare plaats.* Minstens één voertuig staat naast het aangeduide parkeervak geparkeerd.
- U heeft de vrije keuze wat de opstelling van het voertuig betreft, zolang dit een achterwaarts parkeer-manoeuvre mogelijk maakt.
- U hoeft het manoeuvre niet in één beweging uit te voeren.
- Hier kan de examinator vragen om het gedeelte "Voorzorgen" van het manoeuvre "Voorafgaande controles" uit te voeren.
- Het manoeuvre is beëindigd wanneer het voertuig volledig in het parkeervak opgesteld staat.

Tijdens het uitvoeren van de manoeuvres in beweging:

- mogen de deuren van het voertuig NIET geopend worden
- moeten de richtingaanwijzers gebruikt worden
- moeten de veiligheidsgordels gedragen worden, behalve tijdens het achteruit rijden.

De overbouw mag bij het manoeuvreren de straatbegrenzing overschrijden.

U mag daarentegen niet op het voetpad, over een fietspad of buiten de rijbaan rijden, behalve in het geval dat u eerst over een fietspad dient te rijden alvorens u aan de parkeerstrook komt. Het aanbrengen van speciale tekens om het parkeren te vereenvoudigen is verboden.

Legende

Aanvang

Eindpositie

Ander geparkeerd voertuig

Traject

* Onder een openbare plaats valt de openbare weg of een publiek terrein, zoals de parking van een groothandelszaak of de parking van het examencentrum.

> Zelfstandig rijden

Tijdens de proef op de openbare weg zal, gedurende **10 à 15 minuten**, uw vaardigheid om zelfstandig te rijden eveneens beoordeeld worden. De examinator mag het onderdeel "Zelfstandig rijden" op elk moment onderbreken en het op een later moment opnieuw laten aanvangen. Bovendien mag de examinator steeds de instructies van een GPS overnemen in alle omstandigheden waarin hij dit nodig acht.

Aan het begin van het examen zal de examinator u vragen of u over een **GPS** beschikt en zo ja, indien u deze wenst te gebruiken. Indien u deze wenst te gebruiken, zal de examinator tijdens de proef op de openbare weg vragen aan uw begeleider, begeleidende persoon of instructeur om een door de examinator aangegeven bestemming in de GPS in te geven, die u vanaf een bepaald ogenblik volgt. Tijdens het rijden op basis van de instructies van de GPS mag u ook steeds beroep doen op de **wegwijzers** indien u dit wenselijk lijkt of noodzakelijk acht. Gelieve dit dan wel **duidelijk te vermelden**.

Indien u niet over een GPS beschikt of u deze niet wenst te gebruiken, zal de examinator tijdens de proef op de openbare weg tijdig aangeven **welke richting** u moet volgen, zodat u op basis van de **wegwijzers** uw weg kunt vinden. Dit kunnen verschillende richtingen zijn, verspreid tijdens de volledige proef op de openbare weg.

Belangrijke punten

- *Bedient u uw voertuig correct? Veiligheidsgordels, gebruik van lichten, enz...*
- *Rijdt u defensief?*
- *Neemt u op de weg de juiste plaats in met uw voertuig? Zo dicht mogelijk bij de rechtersrand van de rijbaan, doorlopende strepen, voorsorteringsspijlen, enz...*
- *Neemt u de bochten zoals het hoort en aan een aangepaste snelheid? Neemt u de bochten niet te breed? Is uw techniek goed?*
- *Inhalen en kruisen van andere voertuigen. Doet u dit correct? Neemt u afstand? Maakt u uw voornemens tijdig kenbaar?*
- *Richtingsveranderingen. Denkt u eraan alle nodige voorzorgen te nemen, uit te wijken zoals vereist zonder de andere weggebruikers te hinderen, het kruispunt vrij te maken wanneer het vereist is?*
- *Past u voorrangregels toe? Voorrang verlenen zo vereist, maar niet onnodig, gedrag tegenover trams, bevoegden, enz...*
- *Gehoorzaamt u nauwkeurig aan de verkeerslichten en aan de bevelen van bevoegde personen? Rood licht, oranje licht, groene pijl, oranje knipperlicht, enz...*
- *Hoe past u uw snelheid aan? Heeft u inzicht in het verkeer? Aanpassen van de snelheid aan de verkeersomstandigheden, naleven van de snelheidsbeperkingen, naderen van een hindernis, enz...*
- *Hoe gedraagt u zich tegenover de andere weggebruikers? Voorzichtigheid tegenover voetgangers en kinderen, gedrag tegenover de prioritaire voertuigen, enz...*
- *Rijdt u zuinig en energie-efficiënt? Schakel tijdig naar een hogere versnelling, rijd aan constante snelheid, rem op de motor, anticipeer op wat voor u gebeurt en houd voldoende afstand, laat tijdig gas los bij het naderen van een kruispunt of verkeerslichten.*
- *Zorgt u voor een vlotte doorstroming in het verkeer?*

> Uitslag van het praktijkexamen

Het praktijkexamen bestaat uit de **GOCA-Risk Perception Test** en een **proef op de openbare weg**. Beide onderdelen moeten worden afgelegd om te kunnen slagen voor het praktijkexamen met het oog op het behalen van het rijbewijs B. Het resultaat van het praktijkexamen wordt pas meegedeeld nadat beide onderdelen werden afgelegd.

U BENT GESLAAGD VOOR HET PRAKTIJKEXAMEN

De examinator geeft u een formulier "Aanvraag om een rijbewijs".

Het formulier "Aanvraag om een rijbewijs" laat niet toe te rijden. U moet houder en drager zijn van een rijbewijs. Dit formulier moet binnen 3 jaar na het geslaagde praktijkexamen ingediend worden. Zoniet moet u opnieuw scholing volgen en slagen voor een nieuw theorie- en praktijkexamen.

Met dit document gaat u bij uw **gemeentebestuur** uw rijbewijs afhalen. Gelieve vooraf contact op te nemen met uw gemeentebestuur.

U BENT NIET GESLAAGD VOOR HET PRAKTIJKEXAMEN

Wanneer u niet geslaagd bent voor het praktijkexamen mag u zich **niet aanbieden voor een nieuw examen de dag zelf van het uitstel**.

Het nieuw examen zal opnieuw bestaan uit de beide onderdelen van het praktijkexamen m.n. de GOCA-Risk Perception Test en een proef op de openbare weg.

INDIEN ER ZICH PROBLEMEN Zouden VOORDOEN

Indien u **klachten** heeft, wendt u zich onmiddellijk tot de **hoofdexaminator**. Dit is de eenvoudigste en snelste methode omdat u zich ter plaatse bevindt en het geschil onmiddellijk kan worden behandeld.

Zo u niet tevreden bent met het gegeven gevolg wendt u zich tot de **directie van de onderneming die verantwoordelijk is voor het betrokken examencentrum**.

Een geschil kan tenslotte ook steeds aanhangig worden gemaakt bij de bevoegde overheid. Meer informatie hierover kan u terugvinden op onze website **www.goca.be**

Bovendien zijn in elk centrum **speciale brievenbussen** voorzien, waarin u zowel klachten als suggesties kunt deponeren. De inhoud van deze brievenbussen wordt regelmatig nagezien om passende regelingen te kunnen treffen.

BEROEPSPROCEDURE

Op te merken valt dat u na tweemaal niet slagen voor het praktijkexamen tegen de genomen beslissing van het laatste praktijkexamen in beroep mag gaan door **binnen 15 dagen na het examen een aangetekend verzoekschrift** in te dienen. Meer informatie hierover kan u terugvinden op onze website **www.goca.be**

> Besluit

Slechts nadat u zich goed voorbereid heeft, zal u met vertrouwen aan de examens kunnen beginnen. Dit zelfvertrouwen samen met uw kennis en ondervinding, zal u toelaten te slagen voor de examens, wat wij u dan ook toewensen.

"Goed rijden betekent ook aan de anderen denken!"

GOEDE REIS EN BLIJF VOORZICHTIG!

De gegevens vermeld in deze brochure kunnen onderhevig zijn aan wijzigingen in de reglementering. Om de laatste versie in te kijken: raadpleeg onze website **www.goca.be**

